

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 13. septembra 2011 (13.09)
(OR. en)**

14045/11

CONSOM 142

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	9. septembra 2011
Komu:	Uwe CORSEPIUS, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	KOM(2011) 547 v konečnom znení
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU Štvrtá správa o uplatňovaní smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999

Delegáciám v prílohe zasielame dokument Komisie KOM(2011) 547 v konečnom znení.

Príloha: KOM(2011) 547 v konečnom znení

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 8.9.2011

KOM(2011) 547 v konečnom znení

**SPRÁVA KOMISIE PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNE MU VÝBORU**

**Štvrtá správa o uplatňovaní smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii
zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov
o zodpovednosti za chybné výrobky, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho
parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999**

(Text s významom pre EHP)

**SPRÁVA KOMISIE PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNE MU VÝBORU**

**Štvrtá správa o uplatňovaní smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii
zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov
o zodpovednosti za chybné výrobky, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho
parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999**

(Text s významom pre EHP)

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	TRETIA SPRÁVA O UPLATŇOVANÍ SMERNICE 85/374/EHS: 2001 – 2005.....	4
3.	UPLATŇOVANIE SMERNICE 85/374/EHS: 2006 – 2010.....	4
3.1.	Judikatúra Súdneho dvora	5
3.1.1.	Návrhy na začatie prejudiciálneho konania (článok 267 ZFEÚ)	5
3.1.2.	Priame žaloby (články 258 a 260 ZFEÚ).....	6
3.2.	Informácie od národných expertov a poradných skupín.....	7
3.3.	Ďalšie otázky týkajúce sa uplatňovania smernice	10
4.	Závery	11

1. ÚVOD

Cieľom smernice 85/374/EHS (ďalej len „smernica“)¹ je aproximácia právnych predpisov členských štátov v oblasti zodpovednosti výrobcu za škody spôsobené chybnými výrobkami. Touto smernicou sa stanovuje zásada objektívnej zodpovednosti bez zavinenia výrobcu, podľa ktorej musí každý výrobca chybného výrobku nahradiť akúkoľvek škodu na zdraví alebo majetku jednotlivca, a to nezávisle od toho, či došlo k zanedbaniu na strane výrobcu, alebo nie.

Táto smernica sa uplatňuje na všetky výrobky², s ktorými sa obchoduje v Európskom hospodárskom priestore, teda v členských štátoch Európskej únie, Nórsku, Lichtenštajnsku a na Islande. Náhrada škody na majetku sa ňou obmedzuje len na predmety na osobnú potrebu alebo spotrebu, s hraničnou sadzbou vo výške 500 EUR. Stanovuje sa v nej doba premlčania a zakazujú sa ustanovenia obmedzujúce alebo vylučujúce zodpovednosť výrobcu. Touto smernicou sa vylučuje zodpovednosť výrobcu, pokiaľ dokáže prítomnosť určitých faktov, ako napríklad že neuviedol výrobok do obehu, že chyba vznikla v dôsledku súladu výrobku so záväznými normami, ktoré vydali príslušné verejné orgány, alebo že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď výrobca uviedol výrobok do obehu, nebol na takej úrovni, aby mu umožnil zistiť chybu.

Smernicou 85/374/EHS nie sú dotknuté práva poškodenej osoby podľa ustanovení právnych predpisov o zodpovednosti na zmluvnom alebo nezmluvnom základe, alebo osobitného systému mimoriadnej zodpovednosti, existujúceho v čase oznámenia smernice³. Takisto nemá vplyv na náhradu nemajetkových škôd v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

V súlade s článkom 21 smernice Komisia pravidelne skúma účinnosť právneho rámca týkajúceho sa objektívnej zodpovednosti za chybné výrobky. Komisia už vypracovala tri správy o uplatňovaní tejto smernice⁴.

Tento dokument je štvrtou správou o uplatňovaní smernice. Vzťahuje sa na obdobie rokov 2006 až 2010 a analyzuje uplatňovanie smernice v 27 členských štátoch. Na tento účel Komisia zaslala členským štátom a členom neformálnych poradných skupín dotazník so žiadosťou o informácie týkajúce sa najmä bodov zdôraznených v predchádzajúcej správe.

---

¹ Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 21, 7.8.1985, s. 29), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999 (Ú. v. ES L 141, 4.6.1999, s. 20) a opravená korigendom (Ú. v. ES L 283, 6.11.1999, s. 20).

² Smernicou 99/34/ES sa rozšíril rozsah pôsobnosti smernice 84/374/EHS na výrobky pochádzajúce z poľnohospodárstva a rybolovu. Základná smernica naopak výslovne vylučuje jadrovú energiu.

³ Súdny dvor Únie opakovane potvrdil, že režim zavedený smernicou 85/374/EHS nevylučuje uplatňovanie iných režimov zmluvnej alebo mimozmluvnej zodpovednosti, pokiaľ spočívajú na iných základoch (pozri napríklad Súdny dvor ES, 10. január 2006, vec C-402/03, Zb. 2006, s. I-199).

⁴ KOM(1995) 617 z 13. decembra 1995; KOM(2000) 893 z 31. januára 2001 a KOM(2006) 496 zo 14. septembra 2006.
(http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/documents/liability/index_en.htm)

2. TRETIA SPRÁVA O UPLATŇOVANÍ SMERNICE 85/374/EHS: 2001 – 2005

V záveroch tretej správy o uplatňovaní smernice 85/374/EHS sa uvádza, že smernica vedie k zabezpečeniu rovnováhy medzi záujmami spotrebiteľov a politikami vnútorného trhu. V celkovom závere správy sa potvrdilo, že uplatňovanie smernice je veľmi uspokojujúce a nie sú potrebné žiadne zmeny a doplnenia. Aj keď uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov niekedy vedie k odlišným výsledkom, žiadnym spôsobom neovplyvňujú fungovanie vnútorného trhu.

Komisia navrhla pokračovať v analýze fungovania smernice, najmä vplyvu ustanovení na dôkazné bremeno, spôsoby obrany alebo hraničnú sadzbu vo výške 500 EUR, pokiaľ ide o utrpenú majetkovú ujmu, aby mohla konať, ak sa zistia rozdiely na úrovni jednotlivých štátov, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení na úrovni EÚ.

3. UPLATŇOVANIE SMERNICE 85/374/EHS: 2006 – 2010

Počas referenčného obdobia Komisia pokračovala v kontrole transpozície a uplatňovania smernice v členských štátoch.

Vo väčšine členských štátov sa vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa vykonáva smernica, zvyčajne uplatňujú súbežne s ďalšími nariadeniami o zmluvnej, mimozmluvnej alebo inej zodpovednosti. Súčasná existencia rôznych ustanovení, ktorá je umožnená článkom 13 smernice, je vnímaná pozitívne, pretože rôznosť pravidiel umožňuje zlepšovať ochranu spotrebiteľov.

Z informácií zhromaždených pri vypracúvaní tejto správy vyplýva, že niektoré štáty, medzi inými Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko a Poľsko, zaznamenali rastúci počet súdnych konaní vo veci objektívnej zodpovednosti za výrobky podľa vnútroštátnych právnych predpisov o vykonávaní smernice. V časti týchto štátov možno v posledných rokoch pozorovať nárast absolútneho počtu súdnych konaní založených na objektívnej zodpovednosti za výrobky a zároveň nárast relatívneho uplatňovania smernice na úkor iných konaní založených na zmluvnej zodpovednosti alebo občianskoprávnej zodpovednosti.

Zvýšenie počtu žalôb o objektívnu zodpovednosť za výrobky podaných v posledných rokoch je pravdepodobne spôsobené najmä vonkajšími faktormi, ako je zvýšenie ostražitosti spotrebiteľov a ich lepšia organizácia alebo zlepšenie prístupu k informáciám. Naopak, zdá sa, že náklady spojené so žalobou odrádzajú od tohto typu konania v niektorých členských štátoch, ako napríklad v Spojenom kráľovstve.

Z uvedeného vyplýva, že otázka rýchleho riešenia vecí predložených vnútroštátnym súdom závisí od starostlivosti a účinnosti národných systémov občianskeho práva. V prípadoch, keď o zodpovednosti niet pochybností (teda chyba, škoda a príčinná súvislosť sú jasné), sú tieto sťažnosti predmetom mimosúdneho vyrovnania, ktoré prispieva k rýchlemu odškodneniu poškodených za utrpenú ujmu⁵.

---

⁵ Rakúsko a Lotyšsko informovali napríklad o množstve mimosúdnych dohôd, napr. prípad pádu bábätko z pultu na prebaľovanie, ktorý sa zložil (1 500 EUR); popálenie na nohách následkom odlomenia rukoväte na hrnci na fondue (2 500 EUR); bolesti a príznakov otrávenia po konzumácii jedla z prosa

3.1. Judikatura Súdneho dvora

Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) pokračoval v spresňovaní vykonávacích ustanovení smernice 85/374/EHS, čo prispelo k odstráneniu rozdielov vo výklade. Opakovane sa vyjadril k prepojeniu medzi touto smernicou a vnútroštátnymi vykonávacími opatreniami. Vyjadril sa k celkovému charakteru úrovne súladu smernice 85/374/EHS, ktorý napríklad bráni členským štátom prijať v otázke premlčacej lehoty ustanovenia výhodnejšie pre spotrebiteľov. Potvrdil tiež, že členské štáty majú slobodu v otázke zachovania režimov zodpovednosti odlišných od režimu objektívnej zodpovednosti alebo zodpovednosti bez zavinenia, podľa ktorých by zodpovednosť dodávateľov mohla byť totožná so zodpovednosťou výrobcu v prípade zanedbania alebo chyby.

V rokoch 2006 až 2010 sa Súdny dvor vyjadril v súvislosti so smernicou 85/374/EHS šesťkrát. V dvoch prípadoch išlo o rozsudok v rámci konania vo veci predloženej Súdnemu dvoru po druhýkrát (článok 260 ZFEÚ, predtým článok 228 Zmluvy o založení ES).

3.1.1. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania (článok 267 ZFEÚ)

Vo veci *Skov proti Bilka Lavrishvareus*⁶ Súdny dvor rozhodol, že smernica 85/374/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu pravidlu, podľa ktorého dodávateľ chybného výrobku preberá nad rámec prípadov taxatívne uvedených v článku 3 ods. 3 objektívnu zodpovednosť, ktorú smernica zavádza a pripisuje výrobcovi. Súdny dvor však spresnil, že smernica nebráni vnútroštátnemu pravidlu, podľa ktorého je dodávateľ povinný prebrať v neobmedzenom rozsahu zodpovednosť výrobcu za zavinenie.

Vo veci *Declan O'Byrne proti Sanofi*⁷ sa Súdny dvor vyjadril v súvislosti s pojmom „uviedenie do obehu“ výrobku, stanoveným v článku 11 smernice, ktorý predstavuje začiatok premlčacej lehoty, pokiaľ ide o uplatnenie nároku v rámci zodpovednosti za chybné výrobky. Takisto spresnil, že výrobok je uvedený do obehu, keď opustil výrobný proces uskutočňovaný výrobcom a vstúpil do procesu uvedenia na trh, v ktorom sa ponúka verejnosti na účely použitia alebo spotreby.

Súdny dvor spresnil svoj výklad článku 11 smernice v rozsudku *Aventis Pasteur SA proti OB*⁸, v ktorom uviedol, že tento článok sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje, keď vnútroštátna právna úprava povoľuje zámenu žalovaného za inú osobu v priebehu súdneho konania, ktorá sa uplatňuje tak, že umožňuje po uplynutí lehoty, ktorú stanovuje, žalovať „výrobcu“ v zmysle článku 3 tejto smernice ako žalovaného v konaní začatom v tejto lehote proti inej osobe. Súdny dvor ďalej spresnil, že článok 11 sa má vykladať v tom zmysle, že mu neodporuje, keď vnútroštátny súd dospeje k záveru, že v konaní začatom v lehote, ktorú tento článok stanovuje, proti 100 % dcérskej spoločnosti „výrobcu“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 85/374 môže byť táto dcérska spoločnosť zamenená za uvedeného výrobcu, ak tento súd zistí, že o uvedení príslušného výrobku do obehu v skutočnosti rozhodol tento výrobca.

---

kontaminovaného semenami durmana obyčajného (1 000 EUR) alebo vážneho zranenia spôsobeného pádom z chybného kresla (5 000 EUR).

⁶ Súdny dvor EÚ – rozsudok z 10. januára 2006, vec C-402/03. Zb. 2006, s. I-199.

⁷ Súdny dvor EÚ – rozsudok z 9. februára 2006, vec C-127/04. Zb. 2006, s. I-1313.

⁸ Súdny dvor EÚ – rozsudok z 2. decembra 2009, vec C-358/08. Zb. 2009, s. I-11305.

Súdny dvor sa napokon presnejšie vyjadril v súvislosti so zodpovednosťou dodávateľa. V tejto veci sa má článok 3 ods. 3 smernice vykladať v tom zmysle, že pokiaľ osoba poškodená údajne chybným výrobkom nemohla za bežných okolností zistiť totožnosť výrobcu uvedeného výrobku pred uplatnením svojich práv proti dodávateľovi tohto výrobku, uvedený dodávateľ sa musí považovať za „výrobcu“ najmä na účely uplatnenia článku 11 uvedenej smernice, ak neoznámil poškodenú osobu z vlastného podnetu a riadnym spôsobom totožnosť výrobcu alebo osoby, ktorá mu výrobok dodala, pričom vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil túto skutočnosť so zreteľom na okolnosti prerokúvanej veci.

Vo veci *Moteurs Leroy Somer proti Dalkia France*⁹ Súdny dvor rozhodol, že smernicu treba vykladať v tom zmysle, že nebráni výkladu vnútroštátneho práva alebo uplatneniu ustálenej vnútroštátnej judikatúry, podľa ktorých poškodený môže požadovať náhradu škody spôsobenej na veci na profesionálne využitie a použiť na tento účel, ak poškodený predloží iba dôkaz o škode, chybe výrobku a príčinnej súvislosti medzi touto chybou a škodou.

3.1.2. Priame žaloby (články 258 a 260 ZFEÚ)

V rozsudku z 25. apríla 2002 vo veci *Komisia proti Francúzskej republike*¹⁰ Súdny dvor rozhodol, že Francúzsko netransponovalo správne smernicu 85/374/EHS. Vzhľadom na skutočnosť, že tomuto rozhodnutiu Súdneho dvora sa vyhovel len čiastočne, Komisia mu vec predložila znovu podľa článku 260 ZFEÚ (predtým článok 228 Zmluvy o založení ES).

V rozhodnutí zo 14. marca 2006 vo veci *Komisia proti Francúzskej republike*¹¹ Súdny dvor rozhodol, že Francúzska republika tým, že naďalej považovala dodávateľa chybného výrobku za osobu rovnako zodpovednú ako výrobcu v prípade, že výrobcu nemožno zistiť, hoci dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, neprijala opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonania rozsudku z 25. apríla 2002 v plnom rozsahu, pokiaľ ide o transpozíciu článku 3 ods. 3 smernice 85/374/EHS. Súdny dvor uložil Francúzskej republike povinnosť zabezpečiť súlad so smernicou a zaplatiť penále vo výške 31 650 EUR za každý deň omeškania s vykonaním opatrení potrebných na zabezpečenie vykonania rozsudku z 25. apríla 2002 v plnom rozsahu, a to od vyhlásenia nového rozsudku. Francúzsko muselo zaplatiť penále v celkovej výške 795 600 EUR a zabezpečilo súlad s novým rozsudkom v plnom rozsahu.

V rozsudku z 5. júla 2007 vo veci *Komisia proti Dánskemu kráľovstvu*¹² Súdny dvor rozhodol, že Dánske kráľovstvo nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z transpozície smernice 85/374/EHS tým, že prijalo a ponechalo v platnosti ustanovenia, na základe ktorých dodávateľia ako sprostredkovatelia v distribučnom reťazci nesú zodpovednosť za rovnakých podmienok ako výrobcu, čím porušilo článok 3 ods. 3 smernice. Na základe tohto rozhodnutia Dánsko prijalo potrebné opatrenia na zabezpečenie súladu svojich právnych predpisov so smernicou.

⁹ Súdny dvor EÚ – rozsudok zo 4. júna 2009, vec C-285/08. Zb. 2009, s. I-4733.

¹⁰ Súdny dvor EÚ – rozsudok z 25. apríla 2002, vec C-52/00. Zb. 2002, s. I-3827.

¹¹ Súdny dvor EÚ – rozsudok zo 14. marca 2006, vec C-177/04. Zb. 2006, s. I-2461.

¹² Súdny dvor EÚ – rozsudok z 5. júla 2007, vec C-327/05. Zb. 2007, s. I-93.

3.2. Informácie od národných expertov a poradných skupín

Rovnakým spôsobom ako pri tretej správe Komisia vyzvala vnútroštátne orgány a zúčastnené strany, členov neformálnych poradných skupín, aby vyjadrili svoj názor na uplatňovanie a účinnosť smernice počas referenčného obdobia. Išlo o posúdenie vplyvu smernice v praxi a body zdôraznené v predchádzajúcej správe, pri ktorých dochádzalo k rozporom vo výklade vnútroštátnymi súdmi, čo mohlo niekedy viesť k rozdielom v uplatňovaní smernice v jednotlivých členských štátoch.

Táto správa je zhrnutím informácií, ktoré Komisia získala najmä v súvislosti s dôkazným bremenom, obranou založenou na súlade s právnou úpravou, obranou založenou na vývojových rizikách a otázkou hraničnej sadzby vo výške 500 EUR pre majetkové škody.

– Dôkazné bremeno (článok 4)

V smernici 85/374/EHS sa stanovuje, že dôkazné bremeno, pokiaľ ide o škodu, chybu a príčinnú súvislosť medzi nimi, spočíva na poškodenom. Cieľom tejto smernice nie je zosúladiť vnútroštátne procesné pravidlá členských štátov, ktoré sa líšia, tak pokiaľ ide o hmotné právo, ako aj v zmysle miery dokazovania.

V Lowellsovej štúdii o zodpovednosti za výrobky v Európskej únii¹³ a v tretej správe Komisie o uplatňovaní smernice sa už uviedlo, že judikatúra v tejto otázke nie je jednotná; existujú rozdiely medzi rozhodnutiami jednotlivých členských štátov a dokonca aj medzi rozhodnutiami súdov tohto istého členského štátu.

Na základe dostupných informácií možno stále pozorovať rozdiely, pokiaľ ide o skutočnosti potrebné na dokázanie chyby. Niektorým súdom, napríklad vo Francúzsku, Belgicku, Taliansku alebo Španielsku stačí, že žalujúci dokáže, že výrobok nesplnil účel, na ktorý bol určený. Iným súdom, napríklad v Nemecku alebo Spojenom kráľovstve¹⁴, musí žalujúci čo najprecíznejšie preukázať presnú povahu chyby. Podľa tých istých informácií mal rakúsky Najvyšší súd rozvinúť ustálenú judikatúru, ktorá je kompromisom medzi týmito dvoma prístupmi.

Niektoré štátne orgány (napr. štátne orgány Bulharska, Talianska, Malt, Slovenska, Švédska alebo Lotyšska) však zastávajú názor, že poškodení majú značné ťažkosti dokázať, že škoda bola spôsobená chybou výrobku. Tieto ťažkosti podľa nich vyplývajú najmä z nákladov na znalecký posudok. Niektoré z týchto členských štátov sa domnievajú, že za účelom prekonania týchto ťažkostí by bolo potrebné zmeniť a doplniť smernicu zavedením prezumpcie zodpovednosti výrobcu alebo mechanizmu obrátenia dôkazného bremena.

Názory zástupcov zúčastnených strán (spotrebiteľov, výrobcov, dodávateľov, poisťovateľov a odbornej verejnosti v oblasti práva) na toto ustanovenie sú aj naďalej sporné. Spotrebiteľia poukazujú na ťažkosti súvisiace najmä s ekonomickou náročnosťou, pokiaľ ide o predloženie dôkazu o nevyhovujúcom stave niektorých vysoko technických výrobkov, ako aj o príčinnej

¹³ Lowells. Zodpovednosť za chybné výrobky v Európskej únii – Správa Európskej komisii (Product liability in the European Union – A report for the European Commission) – (Lowellova správa) 2003. (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/documents/liability/index_en.htm).

¹⁴ Anglický odvolací súd však v prípade Ide/ATB sales rozhodol, že žalujúci nemusí dokázať presný mechanizmus nevyhovujúceho stavu výrobku v súvislosti s určením zodpovednosti výrobcu (2008, WECA Civ 424).

súvislosti medzi nevyhovujúcim stavom a škodou, v prípadoch komplexnej povahy uvádzanej škody. Domnievajú sa, že sa účelom zaručenia účinnejšej ochrany spotrebiteľov je nevyhnutné obrátiť dôkazné bremeno.

Výrobcovia a poisťovatelia sa zasa domnievajú, že požiadavka dokazovať príčinnú súvislosť medzi škodou a nevyhovujúcim stavom výrobku je zásadným prvkom zachovania rovnováhy medzi záujmami výrobcov a spotrebiteľov, ktorú smernica zaručuje. Zastávajú tiež názor, že úľava pravidiel týkajúcich sa dôkazného bremena by mohla podnietiť spotrebiteľov k súdnemu konaniu aj pri menších škodách. Podľa odborníkov pôsobiacich v oblasti práva sú žalujúci schopní dokázať príčinnú súvislosť medzi chybou a škodou na základe dôkazných pravidiel v jednotlivých členských štátoch. Rastúci počet žiadostí o náhradu škody spôsobenej chybným výrobkom by mal byť toho dôkazom.

– **Obrana založená na súlade s právnou úpravou (článok 7 písm. d))**

V smernici 85/374/EHS sa stanovuje, že výrobca je zbavený zodpovednosti, ak dokáže, že chyba vznikla v dôsledku súladu výrobku so záväznými normami, ktoré vydali príslušné verejné orgány.

Na základe dostupných informácií Komisia zistila, že judikatúra v súvislosti s týmto spôsobom obrany je málo rozsiahla. Maďarské orgány v tejto veci uviedli, že prípady tohto typu sa najčastejšie týkajú vozidiel a zdravotníckych výrobkov. V prvom prípade maďarské súdy len zriedka rozhodnú o zodpovednosti výrobcu podľa vnútroštátneho zákona, ktorým sa vykonáva smernica, ale v prípade liekov a ostatných zdravotníckych výrobkov (najmä krvných produktov), súdy obyčajne rozhodnú o zodpovednosti výrobcu. Podľa slovenských orgánov si spotrebiteľia len zriedka uplatňujú svoje práva na náhradu škody v tomto kontexte. Žiadajú skôr o uplatnenie iných práv ako napríklad právo na odstúpenie od zmluvy, zľavu z nákupnej ceny alebo nápravu chyby.

Zástupcovia farmaceutického priemyslu v Európe zastávajú názor, že režim zodpovednosti zriadený v smernici nezohľadňuje dostatočne skutočnosť, že odvetvie liekov je veľmi prísne regulované. Podľa ich názoru skutočnosť, že užívanie liekov je zvyčajne podriadené externému posúdeniu odborníkov pôsobiacich v oblasti zdravia (napríklad lekárov, zdravotných sestier alebo lekárnikov) a že výrobca nemá kontrolu nad spôsobom, akým sa lieky predpisujú a podávajú, by mala byť zohľadnená pri skúmaní nevyhovujúceho stavu výrobku a zodpovednosti výrobcu.

– **Obrana založená na vývojových rizikách (článok 7 písm. e))**

V smernici 85/374/EHS sa stanovuje, že zodpovednosť výrobcu nie je dotknutá, ak technické poznatky v čase uvedenia výrobku do obehu neboli na takej úrovni, aby sa mohla zistiť chyba. V tomto bode je členským štátom povolené prijať mimoriadne opatrenia¹⁵.

---

¹⁵ Fondazione Rosselli. *Analýza ekonomického vplyvu ustanovenia o rizikách vývoja podľa smernice 85/374/EHS o zodpovednosti za chybné výrobky* (Analysis of the Economic Impact of the Development risk Clause as provided by Directive 85/374/EEC on Liability for Defective products). 2004. Podľa tejto správy iba Fínsko a Luxembursko vylúčili tento prostriedok obrany z právnych predpisov. (http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/documents/liability/index_en.htm).

Na základe dostupných informácií Komisia zistila, že názory vnútroštátnych súdov na to, či sa tento spôsob obrany uplatňuje na všetky typy chýb, sa rozchádzajú. Napríklad nemecký Najvyšší súd rozhodol, že článok 7 písm. e) sa zásadne neuplatňuje na výrobné chyby. Iné súdy, napríklad v Holandsku a Spojenom kráľovstve, s týmto výkladom pravdepodobne nesúhlasia. Okrem toho sa zdá, že napriek rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci *Komisia proti Spojenému kráľovstvu*¹⁶ ešte pretrvávajú pochybnosti o spôsobe, akým majú súdy vykladať výraz „stav vedeckých a technických poznatkov v čase uvedenie výrobku do obehu nebol na takej úrovni, aby bolo možné zistiť chybu.“

Na základe tých istých informácií sa zdá, že rakúsky Najvyšší súd rozhodol, že ustanovenie o zbavení zodpovednosti sa môže uplatňovať v situácii, keď iba odborník určený súdom prostredníctvom série testov v súvislosti s konaním zistil určité riziko, ktoré však nebolo odborníkom známe pred začatím konania a uvedením výrobku do predaja.

V súčasnosti niektoré členské štáty považujú výrobcu za zodpovedného aj za vývojové riziká. Na ilustráciu, táto zodpovednosť sa uplatňuje na všetky druhy výrobkov vo Fínsku a v Luxembursku. V Španielsku sa tento spôsob obrany neuplatňuje v konaniach týkajúcich sa farmaceutických výrobkov a potravín určených na ľudskú spotrebu. V iných krajinách sa toto ustanovenie neuplatňuje na určité výrobky a za konkrétnych okolností (napríklad vo Francúzsku).

Niektoré štátne orgány (napríklad štátne orgány Bulharska a Malty) sa domnievajú, že je potrebné prehodnotiť ustanovenie článku 7 písm. e) smernice a vypustiť tento spôsob zbavenia zodpovednosti. Podľa ich názoru by to prispelo k zlepšeniu fungovania vnútorného trhu. Iné orgány (napríklad štátne orgány Grécka, Talianska, Litvy alebo Spojeného kráľovstva) sa domnievajú, že toto ustanovenie prispieva k zachovaniu rovnováhy medzi potrebou podporovať uvádzanie inovatívnych výrobkov do obehu a ochranou spotrebiteľov, keďže znižuje poistné náklady podnikov. Tento prostriedok má podporovať technickú a vedeckú inováciu, pričom nedochádza k zvýšeniu konečnej ceny výrobkov.

Zástupcovia priemyslu a poisťovní zastávajú názor, že vylúčenie tohto spôsobu obrany by potlačilo inovácie, vývoj nových výrobkov a zvýšilo by poistné náklady. Skutočnosť, že jeho vylúčenie by nemalo podstatný vplyv v Luxembursku ani vo Fínsku vyplýva podľa ich názoru z veľkosti trhu. Naopak, zástupcovia spotrebiteľov by zrušenie tohto zbavenia zodpovednosti privítali. Trvajú na skutočnosti, že samotná zodpovednosť sa zakladá na zásade, podľa ktorej osoba poberajúca výhody z nebezpečnej činnosti má povinnosť nahradiť spôsobené škody. Výrobca by sa tak mal považovať za zodpovedného aj v prípade, že spôsobené škody boli zapríčinené rizikom, ktoré nebolo možné zistiť.

Niektorí zástupcovia farmaceutických spoločností kritizujú stanovisko francúzskej judikatúry, ktorá zakazuje uvádzať vývojové riziká zhodných výrobkov uvedených do obehu v rokoch 1988 až 1998 (dátum právneho predpisu, ktorým sa smernica transponuje). Toto stanovisko nie je podľa ich názoru v súlade so smernicou, keďže otázku zbavenia zodpovednosti nemožno prijať alebo zamietnuť na základe dátumu uvedenia aj tak zhodného výrobku do obehu.

---

¹⁶ Súdny dvor EÚ – rozsudok z 29. mája 1997, vec C-300/95, Zb. 1997, s. I-2649.

– **Hraničná sadzba vo výške 500 EUR (článok 9)**

Smernica 85/374/EHS sa uplatňuje na škody spôsobené na veci osobnej potreby alebo spotreby, inej ako je samotný chybný výrobok, s hraničnou sadzbou vo výške 500 EUR. V tretej správe sa uvádza, že vnútroštátne súdy uplatňujú na túto hraničnú sadzbu rôzne výklady.

V súčasnosti sa niektoré štátne orgány vyjadrili, že by uprednostnili zníženie, či dokonca zrušenie hraničnej sadzby, čím by sa zabezpečila účinnejšia ochrana spotrebiteľov. Presnejšie, rumunské orgány navrhujú hraničnú sadzbu vo výške od 200 do 500 EUR a ponechať na členské štáty stanovenie najvhodnejšej sumy vzhľadom na bežné ceny na ich územiach.

Pokiaľ ide o zúčastnené strany, zástupcovia priemyslu sa domnievajú, že je potrebné minimálne zachovať hraničnú sadzbu na súčasnej úrovni, čím by bola stanovená náhrada za objektívnu zodpovednosť výlučne od určitej výšky škody a nedošlo by k nadmernému počtu žiadostí o náhradu majetkovej ujmy v nižšej hodnote, najmä voči malým a stredným podnikom. Navyše sa domnievajú, že by bolo skôr potrebné túto hranicu zvýšiť vzhľadom na infláciu. Zástupcovia spotrebiteľov, naopak, žiadajú zrušiť hraničnú sadzbu, a tým umožniť náhradu každej utrpenej majetkovej ujmy.

3.3. Ďalšie otázky týkajúce sa uplatňovania smernice

– **Prístup k spravodlivosti**

Smernica 85/374/EHS neobsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa prístupu poškodených osôb k spravodlivosti. Poškodené osoby musia využiť vnútroštátne právne riešenia.

Komisia pripomína, že rozvoj vnútorného trhu vyžaduje jednoduchý prístup spotrebiteľov k spravodlivosti v prípadoch na cezhraničnej úrovni.

V tejto súvislosti sa dosiahol výrazný pokrok v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach, najmä pokiaľ ide o alternatívne spôsoby riešenia sporov a konania v sporoch s nízkou hodnotou.

– **Zber a výmena informácií**

Od roku 2001 má Komisia k dispozícii sieť národných expertov („Skupina expertov pre zodpovednosť za chybné výrobky“), ktorá je jej nápomocná pri zbere užitočných a/alebo potrebných informácií za účelom kontroly uspokojujúceho fungovania smernice a prípadne analýzy zistených problémov. Táto skupina sa nestretla od roku 2004. Väčšina štátov sa totiž domnieva, že nie je potrebné organizovať pravidelné stretnutia za účelom výmeny informácií, ale skôr zvolať skupinu v prípade, že je potrebná osobitná diskusia. Nové členské štáty by však privítali pravidelné stretnutia za účelom výmeny informácií.

Pokiaľ ide o zber informácií, *Product Liability Forum of the British Institute of International and Comparative Law* má k dispozícii databázu týkajúcu sa zodpovednosti za chybné výrobky. Táto databáza je dostupná *on-line* a obsahuje informácie týkajúce sa právnych

predpisov a súdnych rozhodnutí v súvislosti so smernicou 85/374/EHS vo všetkých členských štátoch¹⁷.

4. ZÁVERY

Smernica 85/374/EHS nemá zosúladiť úplne všetky aspekty právnych predpisov v súvislosti s objektívnou zodpovednosťou za chybné výrobky v EÚ. Rovnako Súdny dvor prostredníctvom judikatúry sa rozhodujúcim spôsobom podieľa na vymedzení rozsahu pôsobnosti a správnom a jednotnom uplatňovaní tejto smernice.

Z dostupných informácií vyplýva, že situácia v uplatňovaní smernice 85/374/EHS je podobná situácii zaznamenatej v predchádzajúcej správe. Zdá sa však, že v niektorých členských štátoch množstvo žalôb o náhradu škody na základe smernice vzrástlo, rovnako ako aj množstvo mimosúdnych vyrovnaní za účelom náhrady škody, uzavretých medzi poškodenými osobami a osobami, ktoré škodu spôsobili.

Celkovo je smernica vnímaná ako záruka rovnováhy medzi ochranou spotrebiteľov a záujmami výrobcov. Väčšina príspevkov k tejto správe potvrdzuje, že smernica 85/374/EHS je nástroj, ktorý poskytuje reálne možnosti žaloby o náhradu škody a odškodnenie primerané ujme spôsobenej chybnými výrobkami.

Z celkového hľadiska národní experti a zúčastnené strany uznávajú dôležitosť existencie vyváženého rámca zodpovednosti upravujúceho vzťahy medzi podnikmi a spotrebiteľmi a domnievajú sa, že smernica predstavuje kompromis medzi dotknutými záujmami. Smernica však vzbudzuje rozdielne názory medzi zúčastnenými aktérmi, pokiaľ ide o účinnosť niektorých ustanovení, najmä ustanovení týkajúcich sa dôkazného bremena, obrany založenej na súlade s právnou úpravou alebo na súlade s vývojovými rizikami, ako aj hraničnej sadzby vo výške 500 EUR. Na väčšinu týchto názorových rozdielov sa už poukázalo v predchádzajúcej správe.

Vo všeobecnosti si spotrebitelia želajú rozsiahlejšiu ochranu s nižšími nákladmi, čo zahŕňa napríklad zrušenie hraničnej sadzby. Naopak, výrobcovia a poisťovatelia pripomínajú riziko znásobenia žalôb o náhradu škody s nízkou hodnotou a zaujímajú stanovisko v prospech zvýšenia tejto hranice. Tento rozdiel postoja sa odzrkadľuje aj v stanoviskách národných expertov.

Zdá sa, že smernica 85/374/EHS prispieva k zachovaniu rovnováhy medzi záujmami výrobcov a spotrebiteľov v prípadoch objektívnej zodpovednosti za chybné výrobky. Komisia zastáva názor, že prípadné rozdiely nespôsobujú závažné prekážky v oblasti obchodu alebo narušenie hospodárskej súťaže v rámci Európskej únie. Osobitne sa Komisia domnieva, že poškodení môžu dokázať príčinnú súvislosť v prípadoch, keď chybný výrobok spôsobí škodu nezávisle od rozdielov vo vnútroštátnych procesných pravidlách. V tom istom zmysle tiež uvádza, že dostupné informácie o vplyve ustanovení týkajúcich sa spôsobov obrany alebo hraničnej sadzby vo výške 500 EUR vedú k záveru, že smernica predstavuje spoločnú úroveň ochrany spotrebiteľov a spoločný základ pre zodpovednosť výrobcov za chybné výrobky.

---

¹⁷

www.biiicl.org/plf

Komisia zastáva názor, že v tomto štádiu je predčasné navrhovať revíziu tejto smernice vzhľadom na skutočnosť, že dostupné informácie nie sú dostatočne podložené objektívnymi údajmi a že akákoľvek zmena a doplnenie jedného ustanovenia alebo viacerých ustanovení by narušili celkovú rovnováhu tejto smernice.

Komisia bude v období do nasledujúcej správy sledovať každú zmenu, ktorá by prípadne mohla narušiť túto rovnováhu prostredníctvom podrobného hodnotenia zo strany národných expertov a zúčastnených strán, s cieľom odhaliť problémy a hľadať riešenia prijateľné pre väčšinu dotknutých aktérov.

xxx

Komisia vyzýva Európsky parlament, Radu a Európsky hospodársky a sociálny výbor, aby túto správu vzali na vedomie.